

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΤΑ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑΙΣ ΠΑΡ' ΙΣΤΡΟΝ ΗΓΕΜΟΝΙΑΙΣ.

Ἐν Ῥωσσίᾳ, πλὴν τῶν ἀρχαιοτέρων¹, ἐνωρίς ἤδη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κ]Πόλεως φαίνονται μεταδιδόμεναι αἱ τῶν φώτων ἀκτῖνες ἀπὸ τῆς ἐξίας αὐτῆς. Κατὰ τὴν ΙΣΤ' Ἐκατονταετηρίδα μετέβη εἰς Ῥωσσίαν καὶ πλείστας αὐτῇ καὶ μεγάλας προσήνεγκεν ὑπηρεσίας Μάξιμος, ὁ Ἑλληὴν ἐπιλεγόμενος, ἐξ Ἄρτης τὸ γένος ἔλκων, τῆς Ὀρθοδοξίας τότε ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις κυμαινομένης ὑπὸ τῶν ἐξωθεν εἰσβολῶν. Ὁ Μάξιμος εἰς Ῥωσσίαν ἀφικόμενος τῷ 1518, οὐ μόνον ὑπερητιπίζετο τὴν Ῥωσσικὴν Ἐκκλησίαν κατὰ τῶν ἀξιώσεων τῆς Ῥωμαϊκῆς, ἀλλ' ἔγραψε κατὰ τῶν ὀρθολογιστικῶν διδασκαλιῶν τῆς Ἀναμορφώσεως, κατὰ Ἰουδαίων, ἔθνικῶν καὶ ἑτεροθρήσκων, διώρθου τὰ βιβλία τῆς ἱερουργίας, διεσάφει τὰς Ἐκκλησιαστικὰς ἐθιμοταξίας, τὸ Τυπικὸν, μετέφραζε τὰ συγγράμματα τῶν Πατέρων, οὕτω δὲ, ἐνεργῶν ἐμόρφωσε πολλοὺς ἄνδρας, οἵτινες ἠδύναντο νὰ ἐξακολουθήσωσι μετὰ θάνατον τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀρξάμενον ἔργον². Μελέτιος δὲ

(1) Πρὸς. περὶ Θεοδώρου Πτωχοπροδρόμου ἐν Προλεγ. τῶν Ἀτάκτων Α. Κοραῆ Τόμ. Α'. σ'.

(2) Ὁ χρόνος, εἰς ὃν ἀνάγεται ἡ φωτιστικὴ ἐν Ῥωσσίᾳ ἐνέργεια τοῦ Ὁσίου Μαξίμου τοῦ Ἑλλήνου, ἦν χρόνος παντοίων ἀλγεινῶν ἀταξιῶν προερχομένων ἐν αὐτῇ τὸ μὲν ἐκ διαφορῶν ξένων ἐπιβροῶν, τὸ δὲ ἐξ οικείων ἐσωτερικῶν αἰτιῶν. Ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, ἀφ' ἐνός, ἤρξαντο παρεισδύουσαι ἐν τῇ Ῥωσσικῇ κοινωνίᾳ μετ' ἰδιαζούσης δυνάμεως αἱ ὀρθολογιστικαὶ καὶ ἀντεκκλησιαστικαὶ ἰδέαι, αἱ ἀνὰ τὴν Δύσιν ἀναφύεσθαι ἐκ τῆς Μεταρρυθμίσεως, αἵτινες τῶν παρ' ἡμῖν τινὰς μολύνασαι, παρήγαγον δύο ὀρθολογιστικὰς αἰρέσεις· τὴν Ματθαίου τοῦ Βάσκη καὶ τὴν Θεοδοσίου τοῦ Κοσόη· ἀφ' ἑτέρου, ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία, καταποτηθεῖσα ὑπὸ τῆς Μεταρρυθμίσεως ταύτης, ἀπαύστως ἀποσπῶσης ἐκ τῆς κυριαρχίας αὐτῆς ἐπαρχίας ὅλας, μετὰ μειζόνων